

Exam. Code : 103203

Subject Code : 1119

B.A./B.Sc. 3rd Semester

INDIAN CLASSICAL DANCE

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—50

Note :- Attempt FIVE questions in all. All questions carry equal marks. Question No. 1 is compulsory.

I. Answer the following in short :

- (i) How many kinds of 'Tandava Nritya' are there ?
- (ii) Name any three kinds of 'Tandava'.
- (iii) To which part of India does Kathak dance belong ?
- (iv) From which state is Kathakali Dance Form ?
- (v) What is 'Minukku' in Kathakali ?
- (vi) Name any four 'Samyuka Hasla'.
- (vii) Name any one dance choreography of Pdt. Uday Shankar.
- (viii) To which Gharana does Pdt. Shambhu Maharaj belong to ?
- (ix) Give any one example of relation of Dance with Fine Arts.
- (x) What is 'Nrit' in Kathak ? 10×1=10

II. Describe two kinds of Tandava and two kinds of Lasya Nritya. 2½×4=10

III. Describe 'Nrit', 'Nritya' and 'Natya' elements of 'Kathak Nritya'. 10

IV. Explain in detail about the make up and costumes used in Kathakali Dance. 10

V. Write about any four Folk dances of Uttar Pradesh.

$2\frac{1}{2} \times 4 = 10$

VI. Write an essay on – 'Dancing—A Door to Divine'. 10

VII. Write the following in notation form :

- (i) One Thaata in Ektaal
- (ii) One Toda in Ektaal
- (iii) One Paran in Ektaal
- (iv) One Kavita in Ektaal
- (v) One Chakardar Paran in Ektaal. 5×2=10

VIII. Write the following in notation form :

- (i) Theka of Ektaal with all layas
- (ii) One Amad in Ektaal
- (iii) Nagma of Ektaal and Sooltaal
- (iv) One Tehai in Sool Taal
- (v) One Salami in Sool Taal. 5×2=10

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ I ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

I. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਦੇ ਸੰਖਿਪਤ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :

- (i) ਤਾਂਡਵ ਨ੍ਰਿਤ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਕਿਸਮ ਹਨ ?
- (ii) ਤਾਂਡਵ ਦੇ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (iii) ਕਥਕ ਡਾਂਸ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ?
- (iv) ਕੱਥਕਲੀ ਡਾਂਸ ਫਾਰਮ ਕਿਸ ਰਾਜ ਤੋਂ ਹੈ ?
- (v) ਕੱਥਕਲੀ ਵਿੱਚ ਮਿਨੂਕੂ ਕੀ ਹੈ ?
- (vi) ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਾਰ ਸਮਯੂਕਾ ਹਸਲਾ (Samyuka Hasla) ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (vii) ਪੰਡਿਤ ਉਦੈ ਸ਼ੰਕਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨ੍ਰਿਤਲੇਖਣ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
- (viii) ਪੰਡਿਤ ਸ਼ੰਭੂ ਮਹਾਰਾਜ ਕਿਸ ਘਰਾਣੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ?
- (ix) ਫਾਈਨ ਆਰਟਸ ਨਾਲ ਡਾਂਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਦਿਉ।
- (x) ਕੱਥਕ ਵਿੱਚ ਨ੍ਰਿਤ ਕੀ ਹੈ ? 10×1=10

- II. ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਤਾਂਡਵ ਅਤੇ ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲਾਸਿਯਾ ਨ੍ਰਿਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। $2\frac{1}{2} \times 4 = 10$
- III. ਕੱਥਕ ਨ੍ਰਿਤ ਦੇ 'ਨ੍ਰਿਤ', 'ਨ੍ਰਿਤਿਆ' ਅਤੇ 'ਨਾਟਯ' ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 10
- IV. ਕੱਥਕਲੀ ਨ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੇਕਅਪ ਅਤੇ ਵੇਸ਼ਭੂਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10
- V. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਾਰ ਲੋਕ ਨ੍ਰਿਤਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। $2\frac{1}{2} \times 4 = 10$
- VI. ਨ੍ਰਿਤ-ਦੈਵ ਦੇ ਲਈ ਦਵਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। 10
- VII. ਨਿਮਨ ਨੂੰ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :
- ਇੱਕਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਥਾਟ
 - ਇੱਕਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋੜਾ
 - ਇੱਕਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਨ
 - ਇੱਕਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਵਿੱਤ
 - ਇੱਕਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਕਰਦਰ ਪਰਨ। $5 \times 2 = 10$
- VIII. ਨਿਮਨ ਨੂੰ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :
- ਸਾਰੇ ਲਯ ਨਾਲ ਇੱਕਤਾਲ ਦਾ ਠੇਕਾ
 - ਇੱਕਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮਦ
 - ਇੱਕਤਾਲ ਅਤੇ ਸੂਲਤਾਲ ਦਾ ਨਗਮਾ
 - ਸੂਲਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ
 - ਸੂਲ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਲਾਮੀ। $5 \times 2 = 10$

(Hindi Version)

ਨੋਟ :- ਸਮੀ ਮੇਂ ਸੇ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇਂ। ਸਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਖਿਆ 1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

- I. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਕੇ ਸੰਖਿਪਤ ਉੱਤਰ ਦੇਂ :
- 'ਤਾਂਡਵ ਨ੍ਰਿਤ' ਕੇ ਕਿਤਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈਂ ?
 - ਤਾਂਡਵ ਕੇ ਕਿਨ੍ਹੀ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਕਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
 - ਕਥਕ ਨ੍ਰਿਤ ਖਾਰਤ ਕੇ ਕੌਨ ਸੇ ਹਿਸ਼ੇ ਸੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ?
 - ਕਥਕਲੀ ਤਾਂਸ ਫੌਰਮ ਕਿਸ ਰਾਜਯ ਸੇ ਹੈ ?

- (v) कथकली में मिनुकु क्या है ?
- (vi) किन्हीं चार सम्युका हस्ता (Samyuka Hasla) के नाम लिखें।
- (vii) पंडित उदय शंकर के कोई एक नृत्य लेखन का नाम लिखो।
- (viii) पंडित शंभु महाराज किस घराने से संबंधित हैं ?
- (ix) ललित कला के साथ नृत्य के संबंध का कोई एक उदाहरण दें।
- (x) कथक में नृत्य क्या है ? $10 \times 1 = 10$
- II. दो प्रकार के तांडव और दो प्रकार के लास्य नृत्य का वर्णन करें। $2 \frac{1}{2} \times 4 = 10$
- III. 'कथक नृत्य' के 'नृत', 'नृत्य' और 'नाट्य' तत्त्वों का वर्णन करें। 10
- IV. कथकली नृत्य में इस्तेमाल मेक अप और वेशभूषा के बारे में विस्तार से व्याख्या करें। 10
- V. उत्तरप्रदेश के किसी भी चार लोक नृत्यों के बारे में लिखें। $2 \frac{1}{2} \times 4 = 10$
- VI. नृत्य - दैव के लिए द्वारा-पर लेख लिखें। 10
- VII. निम्न को नोटेशन फार्म में लिखें :
- (i) एकताल में एक थाट
- (ii) एकताल में एक तोड़ा
- (iii) एकताल में एक परन
- (iv) एकताल में एक कवित्त
- (v) एकताल में एक चक्रदार परन। $5 \times 2 = 10$
- VIII. निम्न को नोटेशन फार्म में लिखें :
- (i) सभी लयों के साथ एकताल का ठेका
- (ii) एकताल में एक आमद
- (iii) एकताल और सूलताल का नगमा
- (iv) सूलताल में एक तिहाई
- (v) सूल ताल में एक सलामी। $5 \times 2 = 10$